

Toelichting werkbeurs theatertekst

Onderdeel van de beurzen- en stipendiaregeling

1. Inleiding

Met de beurzen- en stipendiaregeling beoogt het Fonds Podiumkunsten podiumkunstenaars in de gelegenheid te stellen hun vakmatige of artistiek-inhoudelijke kennis of vaardigheden te verdiepen of een concreet werk te scheppen zonder dat direct sprake is van een opdrachtgever. Zo wordt de kwaliteit en verscheidenheid in de podiumkunsten in Nederland gestimuleerd.

De beurzen- en stipendiaregeling bevat verschillende subsidievormen: ontwikkelingsbeurzen, werkbeurzen theatertekst en compositie en stipendia compositie.

2. Werkbeurs theatertekst

Algemeen

Werkbeurzen worden verstrekt aan professionele auteurs die zelf het initiatief nemen om een theatertekst te schrijven. Daarmee wordt bedoeld op een situatie waarin de primaire beslissing om een tekst te schrijven bij de auteur ligt. Dit tegenover de situatie waarin een gezelschap of producent als opdrachtgever optreedt waarbij de schrijver gevraagd is te schrijven over een bepaald thema, voor een bepaalde groep acteurs et cetera. De werkbeurzen zijn dus bedoeld voor situaties waar de scheppingsdrang van de auteur centraal staat. Uiteindelijk is het doel om enerzijds verdieping en verbreding op individueel niveau mogelijk te maken en langs die weg een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het (tekst)theater in Nederland, terwijl het ook tot een speelbare tekst komt (dat wil zeggen een tekst waarvan het realistisch is dat deze, mits de auteur slaagt in zijn bedoeling, ook aantrekkelijk is voor een gezelschap of producent om deze op te voeren).

Deze regeling wordt uitgevoerd door het Fonds Podiumkunsten en staat voorlopig naast de werkbeurzen voor auteurs zoals die worden verstrekt door het Nederlands Letterenfonds, waar de aanwezigheid van een opdrachtgever juist vereist is. Beide fondsen streven naar samenvoegen van de subsidiemogelijkheden.

Wie kan aanvragen

Deze subsidievorm richt zich op auteurs die al enige ervaring hebben met het schrijven van teksten voor theater. Daarom is aanvragen alleen mogelijk als de aanvrager in totaal minimaal vier literaire werken (waarbij naast theaterteksten ook boeken meetellen) waaronder minimaal twee theaterteksten op zijn naam heeft staan. Een theatertekst telt alleen mee als de tekst in productie is genomen door een professionele producent of een professioneel gezelschap. Daaronder vallen ook productiehuzen of commerciële producenten. Boeken moeten zijn uitgegeven door een professionele uitgever in een oplage van minimaal 500 exemplaren en gedistribueerd in de reguliere boekhandel. Uitgaven in eigen beheer, boeken die alleen digitaal verkrijgbaar zijn of via print-on-demand tellen niet mee. Als een toneeltekst ook als boek verkrijgbaar is, telt deze maar één keer.

Een auteur kan per ronde maar één aanvraag indienen. Het is dus niet mogelijk kansen te spreiden door meerdere aanvragen tegelijk te doen. Verder kan ook niet worden aangevraagd als een auteur al een individuele subsidie heeft voor het schrijven van een theatertekst en die tekst nog niet is afgerond. Dat geldt zowel voor auteurs die een werkbeurs hebben ontvangen van het Fonds Podiumkunsten op basis van deze regeling, als voor auteurs die subsidie hebben ontvangen van het Nederlands Letterenfonds.

Waarvoor kan worden aangevraagd

Een werkbeurs theatertekst kan alleen worden toegekend als het gaat om een aanvraag die op eigen initiatief tot stand komt. Een tekst die in opdracht van een derde wordt geschreven, komt niet voor subsidie in aanmerking. Als er een

instelling is die zich specifiek richt op het uitvoeren van het werk van de aanvragende auteur of die al meerdere teksten van de betreffende auteur heeft uitgevoerd, kan een werkbeurs alleen worden aangevraagd als de aanvrager aantoont dat de theatertekst niet met het oog op deze partij wordt geschreven. Te denken valt aan een auteur die ook als regisseur optreedt en in dat kader zijn eigen werk produceert of een auteur die als huisschrijver van een gezelschap fungeert.

Overigens verwacht het Fonds wel van een aanvrager dat hij zich rekenschap geeft van de uitvoeringsmogelijkheden. Zie wat hierover onder de criteria is vermeld.

Verder wordt geen werkbeurs verstrekt, als de verwachting is dat het werk zonder subsidie ook tot stand zou komen. Daarmee wordt niet bedoeld op een situatie waarin een auteur zonder subsidie toch aan de betreffende tekst zou gaan werken, maar op de situatie waarin er een derde partij is van wie aannemelijk is dat die in dat geval de kosten zal vergoeden.

Verder moet de aanvrager aannemelijk maken dat de tekst – in principe - binnen 18 maanden zal worden afgerond.

Hoe wordt de aanvraag beoordeeld

De subsidieaanvragen voor een werkbeurs theatertekst worden in beginsel in twee jaarlijkse subsidierondes behandeld. De bijbehorende indiendata worden bekend gemaakt via de website van het Fonds Podiumkunsten.

Alle aanvragen die aan de eisen voldoen, worden getoetst aan de volgende criteria:

- a) kwaliteit van eerdere literaire werken van de aanvrager;
- b) oorspronkelijkheid en zeggingskracht van de te schrijven theatertekst;
- c) mate waarin het voornemen bijdraagt aan concrete verdieping of verbreding in het werk van de aanvrager;
- d) verwachtingen ten aanzien van de speelpotentie van de theatertekst waarvoor de werkbeurs wordt aangevraagd;
- e) mate waarin het te verwachten resultaat bijdraagt aan de diversiteit in het repertoire voor theater.

Voor de toets van criterium a wordt gekeken naar de kwaliteit van het recente werk van de aanvrager. Vakmanschap, oorspronkelijkheid en zeggingskracht zijn de drie onderdelen die daarbij worden getoetst. Daarbij heeft vakmanschap betrekking op de ambachtelijke vaardigheid van de auteur. Vakmanschap valt niet één-op-één samen met het gevolgd hebben van een vakopleiding. Oorspronkelijkheid gaat over de eigenheid en de herkenbare artistieke signatuur van het werk van de auteur. Zeggingskracht ten slotte hangt af van de wijze waarop een auteur met zijn werk het publiek aanspreekt. Weet de auteur zijn publiek te beroeren, te prikkelen of te verrassen?

Bij criterium b staat de beschrijving uit de aanvraag centraal. Geeft die het vertrouwen dat een interessante tekst tot stand komt, met voldoende zeggingskracht en oorspronkelijkheid?

Criterium c zet de tekst zoals die is beschreven in de aanvraag af tegen het eerdere werk van de aanvrager. Het moet niet gaan om een herhalingsoefening, maar er moet daadwerkelijk sprake zijn van verbreding of verdieping.

Criterium d beoogt vast te leggen dat, hoewel de autonome ontwikkeling van de auteur centraal staat, dat niet betekent dat er 'voor de plank' wordt geschreven. Dit vanuit de gedachte: wel speelpotentie, geen speelplicht. Uiteindelijk is het streven dat alle geschreven teksten ook daadwerkelijk uitgevoerd zullen worden.

Criterium e zet de tekst af tegen dat wat er verder in Nederland gebeurt. In hoeverre levert de tekst die zal worden geschreven een interessante bijdrage aan dat wat er al is of dat wat al wordt gemaakt. Daarbij wordt ook over de grenzen van het gesubsidieerde theater gekeken.

Voor een beoordeling van de kwaliteit van eerder literair werk is het referentiepunt de kwaliteit van de literaire werken die de aanvrager (direct) voorafgaand aan de aanvraag heeft geschreven. Als de aanvrager meent dat dat geen goed beeld geeft van zijn werk, dan kan hij bij de aanvraag ander referentiemateriaal voegen met een toelichting waarom hij dit wenselijk vindt. Uitgangspunt is de wens een zo

reëel mogelijk beeld te krijgen van de kwaliteit van het werk in het recente verleden, aangezien dat de beste voorspeller is voor de kwaliteit van de nog te schrijven theatertekst.

Hoogte subsidie

Bij het vaststellen van de hoogte van de werkbeurs wordt gekeken naar de tijdsduur en de bewerkelijkheid c.q. complexiteit van de tekst. Afhankelijk van genoemde factoren zullen de meeste werkbeurzen die worden verstrekt variëren van circa € 5.000 tot maximaal € 20.000.

Naast het bedrag voor het schrijven van de tekst kan een apart bedrag worden aangevraagd dat kan worden ingezet om (tijdens het schrijfproces) de artistieke kwaliteit en de speelbaarheid te toetsen. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een bijdrage voor begeleiding door een dramaturg of het organiseren van een reading met acteurs. De aanvrager moet aangeven of hij een dergelijke bijdrage wenst te ontvangen en in zijn plan motiveren waarvoor hij de bijdrage wil gebruiken. De hoogte van de bijdrage is afhankelijk van dezelfde factoren als de werkbeurs en bedraagt minimaal € 500 en maximaal € 1.500.

3. Indiening en behandeling

Wijze van indiening

Aanvragen moeten worden ingediend met behulp van een aanvraagformulier dat bij de betreffende subsidievorm hoort. Aanvraagformulieren zijn te vinden op de website van het Fonds Podiumkunsten. De activiteiten moeten worden beschreven aan de hand van een aantal door het Fonds Podiumkunsten geformuleerde vragen. De aanvraag en de daarbij behorende informatie is leidend voor toetsing of de aanvrager in aanmerking komt voor subsidie. Het is dus van belang dat de aanvraag helder is en een goed beeld geeft.

Alleen als de aanvraag op tijd is ingediend, het aanvraagformulier juist is ingevuld en alle gevraagde informatie is bijgesloten, kan de aanvraag in behandeling worden genomen. Het Fonds Podiumkunsten vraagt geen nadere informatie op als de aanvraag onvoldoende helder is. Informatie en bijlagen die te laat worden ingediend, worden niet meegenomen in de beoordeling van de aanvraag.

Aanvraagrondes

Aanvragen worden in rondes behandeld. Het aantal rondes per jaar is afhankelijk van het beschikbare budget en het soort subsidie. De aanvraagrondes worden per jaar vastgesteld, de bijbehorende indiendata worden bekendgemaakt via de website van het Fonds Podiumkunsten. Een aanvraag moet op de uiterlijke indiendatum door het Fonds Podiumkunsten zijn ontvangen. Dit is de verantwoordelijkheid van de aanvrager. Aanvragen kunnen op werkdagen tot 17.00 uur worden afgegeven aan de receptie.

Geen subsidie

Voor een bepaalde activiteit kan niet meer dan twee keer subsidie worden aangevraagd. Dat betekent dus dat als een aanvraag niet wordt gehonoreerd, deze maar maximaal 1 keer opnieuw kan worden ingediend. De aard van het advies maakt daarbij niet uit. Ook als het advies in principe positief was, maar de aanvraag niet is gehonoreerd omdat de aanvraag een lage prioriteit heeft gekregen, mag maar eenmaal opnieuw worden ingediend. De activiteiten staan bij deze toets centraal. Het maakt niet uit of de aanvraag is aangepast. Deze beperking geldt ook als voor een bepaalde activiteit een andersoortige subsidie bij het Fonds Podiumkunsten is aangevraagd.

Een aanvrager die eerder subsidie van het Fonds Podiumkunsten heeft ontvangen, maar zich niet aan de aan dat subsidie verbonden voorwaarden en verplichtingen heeft gehouden kan in beginsel 2 jaar lang niet opnieuw aanvragen. De achtergrond van deze regeling is dat het Fonds Podiumkunsten aanvragers in principe het vertrouwen geeft dat zij het subsidie juist gebruiken. Als dat vertrouwen wordt beschaamd, geldt in beginsel voor een periode van 2 jaar een aanvraagblokkade. In beginsel, omdat wel gekeken wordt naar de aard en ernst van de overtreding.

Subsidie kan niet worden aangevraagd als binnen 4 maanden na de indiendatum

een openbare activiteit plaatsvindt. Als het gaat om het volgen van een opleiding of masterclasses geldt dat de datum van aanvang van dit traject niet binnen genoemde 4 maanden mag liggen. Dit om te voorkomen dat lopende de behandeltijd van 13 weken wijzigingen in de activiteiten optreden.

Verder kan een aanvraag worden afgewezen als die te vaag of onduidelijk is over de activiteiten, en daardoor niet goed kan worden beoordeeld. Ook kan een aanvraag worden afgewezen als subsidie niet noodzakelijk is, omdat de activiteiten sowieso doorgaan, of als de aanvraag betrekking heeft op reeds afgeronde activiteiten.

4. Budgetten en verdeling

Omdat het aantal aanvragen in de regel het beschikbare budget ver overstijgt, werkt het Fonds Podiumkunsten met financiële plafonds. Plafonds kunnen worden vastgesteld per subsidievorm en waar nodig daarbinnen per discipline. Als er meerdere rondes per jaar zijn, kunnen ook plafonds per ronde worden vastgesteld. Alle plafonds worden op de website van het Fonds Podiumkunsten gepubliceerd.

Aanvragen worden na de beoordeling aan de hand van de criteria verdeeld in drie categorieën:

- A: honoreren;
- B: honoreren indien budget toereikend is; en
- C: afwijzen.

Een aanvraag moet op elk van de criteria in enige mate positief scoren om voor honorering (indeling in categorie A of B) in aanmerking te komen. Het totaalbeeld bepaalt uiteindelijk of een aanvraag wel of niet voor subsidie in aanmerking komt.

Er kunnen nooit meer aanvragen in categorie A worden ingedeeld dan het budget toelaat. Alle aanvragen in categorie A worden dan ook gehonoreerd. Dit geldt niet voor de aanvragen die in categorie B worden geplaatst. Deze aanvragen worden eerst op volgorde van prioriteit gezet. Vervolgens wordt het budget op volgorde van prioriteit verdeeld. De mate waarin een aanvraag aan de criteria voldoet, bepaalt uiteindelijk of deze in categorie A of B wordt geplaatst.

5. Verplichtingen en verantwoording

Veranderingen die wezenlijk zijn voor de subsidiëring moeten worden gemeld. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als de activiteiten niet of anders worden uitgevoerd. Ook kan in het subsidiebesluit een verplichting zijn opgenomen op grond waarvan specifieke zaken gemeld moeten worden.

Als achteraf blijkt dat er sprake is van een wezenlijke verandering die niet is gemeld, kan het Fonds Podiumkunsten het subsidie lager vaststellen of zelfs helemaal intrekken. Dit is geheel voor risico van de aanvrager. In geval van twijfel kan een aanvrager contact opnemen met het Fonds Podiumkunsten om te bepalen of sprake is van een wezenlijke wijziging.

Er hoeft niet standaard verantwoord te worden. Het Fonds Podiumkunsten controleert door middel van steekproeven of de activiteiten volgens plan zijn uitgevoerd. De aanvrager moet dus kunnen aantonen dat dit het geval is. Dat kan bijvoorbeeld door het op verzoek insturen van het geproduceerd resultaat (bijvoorbeeld de compositie of theatertekst die is geschreven).

Als niet in het kader van de steekproef gevraagd wordt nadere informatie in te sturen, wordt het subsidie ambtshalve door het Fonds Podiumkunsten vastgesteld. De aanvrager wordt hierover schriftelijk geïnformeerd.

6. Tot slot

Deze toelichting moet worden gelezen in combinatie met de Deelregeling beurzen en stipendia Fonds Podiumkunsten. Als u vragen hebt of meer informatie wilt, kunt u contact met ons opnemen.